

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, kedd 1913. szeptember 30.

221. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3. I. em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta előtt) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Magyarország és az új balkáni relációk.

—o—

Nem lehet eléggé hangsúlyozni és nem lehet eleget ismételni, hogy a mostan beállott viszonyok a Balkánon minden ügyességnek és szorgalomnak a kihasználására intenek. Az új helyzet a Balkánon ugyszólván tabula rasa-t jelent, mert óriási elváltozások következtek be a balkáni országok jövője tekintetében. Nem csak a politikai földrajzuk alakult át ezeknek az országoknak, de átalakult gazdasági helyzetük, fölfogásuk és megváltoztak érzelmeik is. A mai Szerbia még csak a tavalyi Szerbiához sem hasonlít és ugyanezt mondhatnók az összes balkáni államokra és pedig nemesak az egyes országok összetétele, hatalmi és gazdasági pozíciója, hanem ellen- és rokonszenve, vágyai és törekvései tekintetében is. Görögország a Balkán elsőrangú tényezőjévé fog rövid időn belül lenni a tengerhajózás és a kereskedelmi tengerészet terén, míg Szerbia, Bulgária és Románia is Görögországnak ezt a föllendülését a szárazföldi forgalom és a dunai hajózás fejlesztésével igyekeznek majd ellensúlyozni. Aki ezt a gyors átalakulási processzust átérzi, annak tisztában kell lennie azzal, hogy most az új helyzet gazdasági kihasználását és egyelőre legalább ennek az előkészítését mindent rendelkezésre álló eszközzel elő kell segíteni.

„A Tengerpart“ tárcája

Flóra leány marad.

A Szajna megbicsakolta magát: szöke hullámai új szenzációk után sikoltoztak. A Szajna nem barbár folyó s utálja a filiszterséget. Partjain kik élnek, csöndesek és banálisak nem maradhatnak. Miért tőrje a Szajna, hogy állandóan bizonyos valakiké legyen a szerenese? És miért is tőrje a Szajna, hogy Flóra hercegnő férjet válasszon s gyermekszülések közben megaggosodjék? Páris új lázban és mozdulásban akarta látni a Szajna. Egy nem szép napon lebukott a trónjáról az epigon Napoleon. Égett, robbant és üvöltött a világ ezidőben. Flóra hercegnőt ez a vihar kikergette egy gyönyörű és sugaras karámból. Soha sem fog ilyen nagy életet látni már többé az Elysée. Utolszó, bágyadt, de csapongó vágyai röpködtek itt a szibarita-életnek. A dámák még egyszer utoljára kiillatozták nemük minden édes és beteg illatát. Érkezése előtt a pisztakos demokraciának hófehér keztyűket huztak magukra a lellek. A férfiak trubaduri köpenyben járultak a hölgyek elé kézesókra. Puhaságot és bizanci bujaságot hirdettek a maguk eszközeivel mindenfajta művészek. Csak Flóra hercegnő nem tudott ragyogni e ragyogó világban. Makacs ajkait

De nemesak a külpolitikai béke helyreállása, belső gazdasági viszonyaink is égetően sürgössé tették a nyugodt gazdasági konszolidációt. Iparunk és kereskedelmünk kimerült a hosszú időn át tartó kedvezőtlen pénzügyi viszonyok hatása alatt, amelyek mezőgazdaságunkat, főleg az ideai viszonytagságos időjárás következtében, szintén nem hagyták érintetlenül. Elérkezett az ideje annak, amikor a belső politikában is meg kell szünnie az ádáz személyes küzdelemnek a gyűlölet harcának, hogy helyet adjon a komoly munkának. Amíg nem nyíltott tér a gazdasági erők kifejtésére, a megsemmisítésre irányuló ellenzéki küzdelem az országra nézve közvetlen károkkal nem járhatott, ma azonban a könnyelmű gyűlölködés ideje elmult és mindenkinek át kell térnie a komolyabb munkára, ha éppen úgy tetszik, a tárgyilagos alapon folytatott ellenzéki küzdelem útján. Csak az ádáz gyűlölködést szeretnők elnémitva látni, mert ebből eredmény s áldás nem fakadhat, sőt egyik küzdő felet sem teszi képessé arra, hogy az ország érdekében hasznos munkát fejthessen ki.

Pedig a balkáni kereskedelmi szerződésekben kívül a Balkánon végbement alakulások az új forgalmi vonalak szempontjából is fontosak, amelyeket éppen azért nem szeretnénk elhanyagolva látni. Első pillantásra kétségtelen, hogy az eddigi európai Törökország felosztása következtében Szaloniki és Konstantinápoly jelentékenyen vesztenei fognak eddig folytatott közvetítő ke-

összeszorította s az első hallefutjat akkor engedte kirebbenni rajtuk, mikor a nagy omlás bekövetkezett.

Szomjazó és szerencsétlen nímfiaként ledérkedett kényszerű ledérséggel Napoleon és Eugénia körül. Pogányul sugaras érzései elfordították őt az udvar férfaitól. Csak nevének és millióinak sulya alatt hajolt meg és várakozott.

Szabadulás jeleit akarta kiolvasni még a téli éjszakák csillagaiból is. Megkeményedését áhította ez elpuhult világnak s egy újféle férfi megérkezését.

Untatták őt a finom és arisztokrata irók. A lágy, gyöngé és tobzódó lelkű piktorok. A gálans és nagyszájú katonák. A ravasz és hülye diplomaták. Az Erő korának nagy érkezéséről álmodott s Szadat után ugy kacagott, mint egy szabadon bocsátott gerle.

Szüzen, árván és magányosan hagvta el őt éppen ekkor a harmincadik esztendő. Csak szépségben növekedett, finomodott, nagyobbodott Flóra. Aztán szüzen nekiindult a vénülésnek.

A Szajna mesterkedései sikerültek s Páris elváltozott. Mehetett röpködhetett el innen régi vágyai szerint. Flóra hercegnő. Saját yachtján, ha így akarta s egyszerű elbolyongással, ha erre telt kedve.

És Flóra hercegnő ment, vonalt az idő elő, mely új férfiakat hoz. Differenciálódott,

reskedelmükből, mert a mögöttük fekvő fogyasztó területek idegen országok birtokába jutottak. Egészen biztosan megállapítható tehát, hogy a tengeri kereskedelem egy egész zsorozat balkáni kikötő között fog megoszlan, ami a saját tengerhajózási kérdéseink szempontjából is lényeges átalakulást jelent. Görögország és Törökország ugyan mindent el fognak követni a két kikötő kereskedelmének fejlesztése érdekében, de sem a minden vámtól mentes szabadraktárak, sem a kikötői berendezések nem lesznek képesek a beállott változások hatását ellensúlyozni és nagyon valószínűnek kell tartani, hogy az újonnan Szerbia és Bulgária hatalma alá került területek fogyasztásának ellátása az eddigi déli irány helyett, északi irányból fog lebonyolítottatni. Szerbiának és Bulgáriának érdekei is ezt követelik, mert a saját szállítási bevételeiket is csak ebben az esetben lesznek képesek jelentékenyen fokozni, ami pedig mindkét országnak érdekében áll. Már Harkányi báró kiemelte programbeszédében a Görögországgal való közvetlen vasuti összeköttetés jelentőségét, ami kétségtelenül főleg személyforgalmunkban is némi, de folyton fokozódó emelkedést jelent. De még többet jelent azonban, ha a most feladatának tudatára ébredt szerb vasuti politika kiaknázni igyekszik az új helyzetet, mert az e részen Magyarországnak jutó forgalom rendkívüli mértékben emelkedik, főleg akkor, ha a tarifapolitika jelentékeny segítséget talál a kereskedelmi politikában. Ez pedig most

új, különös lelkével s finomodott testével megérezte, hogy új erkölenök s új szépségek korszaka van ébredőben. Gyakran nyitotta s meresztette neki az ismeretlenségnek nagy ibolyakék szeméit Flóra. Hátha ki tudná néni belőle a férfit, ki jön, jön, okvetlenül jön s kinek rendeltetése a Flóra leányságának végét vetni. Millióiával egyelőre nekivágott a világnak Flóra hercegnő. Párisban még most vetette a Jövendő nászágját. Itt még nem született meg Flóra vőlegénye. A vőlegény, ki nem lesz empire-ember, de erős, büszke és egész. Méltó olyan nagy szomjuhozásra, mint amilyennek Flóra szomjuhozta az igazi, új férfit.

A Szajna partjain pedig, míg készült a véres, szomorú nászágynon fogant Jövendő, Flóra hercegnő finom, fehér arca hirtetere lett egy büvös ütközetnek. Az álmok, emlékek, évek, vágyak, finom ráncok mögé kezdtek sáncolni magukat, hogy innen ostromolják meg Flóra hercegnő szépségét.

Flóra nyugtalanodott, de arcának göggyével csillapította le magában a nyugtalan-ságot. Elmondta hangosan, keményen, szájszor tükre előtt, mely még mindig gyönyörűket beszélt, ha Flóra az ő testéről kérdezősködött:

— Egész szépséges leányságomnak meg kell maradnia az én vőlegényem számára. Olvan diadalmat akarok aratni, amilyet még nem aratott szüz asszony. Egy korszakból, melynek a férfiak nekem nem kellettek, át-

Szerbiának jól felfogott érdeke lesz, amelyet nekünk minden erővel támogatnunk kell.

Az is valószínű azonban, hogy ez a decentralizáció, amelyről a tengeri forgalommal kapcsolatban az imént szólottunk, a szárazföldi forgalomban is tapasztalható lesz. A belgrádi nagykereskedelem érdekelve lesz abban, hogy mellette Nis, Úszkub vagy Monasztir nagyobb kereskedelmi empóriumokká ne fejlődhessenek és erre a célra szívesen fogja keresni a mi támogatásunkat. Jelentékenyebb dunai és vasuti forgalmat jelent egyúttal számunkra a bolgár Fekete-tengeri kikötőknek gyöngülése annak következtében, hogy Bulgária az Égei-tengeren szintén kikötőhöz jut. A román Konstanza-nak föllendülése a bolgár Dobrudszának Romániához való csatolása következtében szintén újabb forgalmat jelentene abban az esetben, ha a románok a dunai hajózás fejlesztésében meg nem előznek bennünket. Ezek az új forgalmi relációk azonban a budapesti kereskedelmi kikötő építését újból az előtérbe tolják, már pedig a dunai hajózás jelentékeny föllendülése előre látható és a budapesti kikötő gyors kiépítése szeresheti meg nekünk csupán azt a domináló pozíciót, amelyet az új relációk kialakulásával most magunknak megszerezni alkalmunk nyílt.

Fiume és a horvátok.

—o—

A P. H. tegnapi száma a nemzetiségekről írván, a horvátokról ezeket mondja:

A horvátok, akik a Dráván túl túlzott nemzeti önértékkel oly sok bajt okoztak már, nálunk, az anyaországban a legesetesebb nemzetiségek közé tartoznak. Igaz, hogy számuk csak 195.000 s ez a nem nagy tömeg is öt felé van szétszórva. Kompakt egységben csak Muraközben élnek, melynek 140 községe közül csak a göcpoint, Csáktornya, magyar, (ez is csak 1910-ben nyert igen csekély magyar többséget), a többi mind horvát, a zágrábi érsekség alatt álló horvát plébánosokkal. A Muraköz Magyarország legsűrűbben lakott vidéke (egy négy-

hozta testemet és lelkemet egy másik korszak számára. A Tuillériákon meg szabad látszaniok az éveknek. Én egész szépségemmel és leánysággal megyek, megyek az én völgyem elé, aki egy új korszakból jön elém.

Már-már Párisba is ellátogatott néha Flóra. Nem járt ott merengve és sirva, mint a császár felesége. Az új világ lombosodását vélte látni mindenütt. Azok, akik a Flóra ifjúságának valamikor nézői voltak, komoran, elzárkózva, vénülve éltek. Siratták a régi világot s átkozták a tiszteletlen újat. Csak Flóra hercegnőnek adatott meg Napoleon udvarából, hogy boldogságot várjon. Hogy titkára várjon egy új férfi szerelmének.

És egy napon csakugyan megérkezett a Flóra völgyébe. A Rivierán látta őt meg Flóra először s azontúl látni akarta mindig.

Pedig akkor már a Flóra felséges arcán eldőlt a nagy harc. A szépséget legyőzték a szövetségesei hadak. De Flóra mégis ujjongott, mert fiatal volt a szíve s hangosan üdvözölte a reggolt:

— Meg fogom üzeni a völgyemnek, hogy jöhet már. Nagyon sokáig vártam, mert negyven évvel hamarabb születtem. Jöjjön már, jöjjön már, jöjjön. A Szajna pedig fogadjon bennünket vidám zúgással. Mi szerelmünket elvisszük Párisba. Valamikor pedig a nagy szerelmesek közé írják föl az én nevemet. Élt egy büszke, szűz asszony, ki nem akarta magát férfinnak adni, mert utálta a korszakot, melyben leánysága kifeslett. Várt és fiatal szívevel ment negyven év múlva ifjú völgyébe elé, akít

zetkilométerre már 1900-ban száznál több lakos esett) mindazonáltal a tisztán mezőgazdaságból élő horvát lakosság a lefolyt évtizedben is hatalmasan szaporodott (a perlaki járásban 14.6%!) A magyarok gyarapodása illetőleg a magyarosodás elég kedvező: 20 év alatt számuk erősen megduplázódott (3095—6766). A horvátok másik csoportja Vas, Sopron és Moson megyékben lakik elsősorban; ezek utódai azon jobbágyoknak, kiket a magyar földesurak a törökök elől felköltöztettek. Ezen horvátok kis része (a magyar nyelvhatár mellett) lassan magyarosodik, a többi azonban németesedik. A lefolyt évtizedben is 4 horvát falu lett németté.

Ugyancsak csekély ellenálló képessége van a Drávamenti, Somogy és Baranyában letelepült horvátoknak. Ha hihetünk a hivatalos statisztikai adatoknak, akkor tíz év alatt Birján (Baranya), Somogyváros, Belezna, Vizvár (Somogy), Petrivente (Zala) horvát községek magyarosodtak el ezen a vonalon. Az igazság kedvéért meg kell azonban jegyeznünk, hogy a hivatalos adatok nagyon ingatagok s évtizedről-évtizedre el-
lentuondanak egymásnak: így Belezna 1880-ban magyar, 1900-ban horvát s 1910-ben ismét tiszta magyar községként szerepelt. Vizvár is 880-ban magyar, 890-ben horvát s 910-ben újra magyar. Ugy látszik, ezen községek lakói még most is horvátok, de jól beszélnek magyarul is s a számláló biztosok különböző felfogása hozza létre az ellentétes föltevéseket.

Torontól néhány községében szintén él vagy 4000 horvát, kiket az óriási uradalmakkal megajándékozott horvát papság (zágrábi érsekség és káptalan) telepített oda. Fiumében számuk (katonaság nélkül) 11.921. Azon hírekkel szemben, melyek a horvátoknak egyetlen kikötővárosunkban való folytonos előnyemulásától regélnek, meg kell állapítanunk, hogy a lefolyt évtizedben a magyarok száma 2812-ről 6424-re, az olaszoké 17.250-ről 24.107-re emelkedett, a délszlávoké ellenben 15.475-ről 14.682-re fogyott. Ha e számok igazak, akkor igazán nem kell Fiume elszlávosodásától tartanunk.

—o—

már egy új világ beremtett.

A férfiú apja ott volt Napoleon bukta-tói között. Flóra repeső örömmel tudta ezt meg. Csakugyan ez az a férfiú, aki az ő kedvére elküldetett s kire ő olyan sokáig várt.

De miért nem szól soha a Flóra völgyébe? Flóra hercegnő éjszakákat virrasztott aggodalmakban. Leánylélke tiltakozott, hogy ő szóljon a völgyébe. Találkoztak pedig mindne napon. Társaságokban reszkető, ráncos, finom, fehér kezét sokszor adta oda a férfi kezébe a reménnyel Flóra, hogy a férfi a kezét szívéhez és ajkához emeli. A férfi, ki ifjú volt, erős, okos s brutális, mosolygott kegyetlenül. Oh, más ember volt ez, mint a kik régen-régen, Szedán előtt, a ragyogó császári Párisban Flóra hercegnő keze és milliói után nyultak. Ez már a demokrácia első neveltje, ez a férfi. A rosszul nevelt, a falánk, a cinikus, kibén a még ki nem próbált szisztémák minden büne és fogyatkozása tombolt.

Szívesen elévődött barátaival, mikor Flóra hercegnőről beszéltek:

— Ez a vén banya, alighanem szerelmes belém. Meg kell tudnom, hogy hány milliója van. Meglássátok, hogy ebből házasság lesz. Fiúk, akkor látogassatok el majd a palotámba. Ott lesz a Monceau-park táján.

Flóra hercegnő pedig készült a mátkaságra. Legyőzte szűz asszonyi tartózkodását s szólott az ő régen várt völgyébe. S a nizzai platánok és pálmák alatt sétálgattak ők nemsokára szép alkonyatokon együtt. Ugy, ahogy már harminc évvel ezelőtt ál-

Ujdonságok.

—o—

Tájékoztató.

— A kir. kormányzó magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A népkert (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— ACunard magyar-amerikai vonal ki-vándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők a megérkezési és indulási napok kivételével reggeltől estig. Jegyek az Adria palota portásánál 60 fillérért kaphatók.

— A tersattói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárat a susáki hiddal szemben lévő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— József főherceg diszkertje (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a feleséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— A Danubius-hajógyár telepe, a rizshántológvár, a papirgyár, a kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „Adriatica“ cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— A kirándorlási ház megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

UJHÁZI NYUGALOMBAN.

A tegnapi lapokban Bánffy Miklós gróf kormánybiztosnak egy levele jelent meg, amelyben tudatja Ujházy Edével, hogy december végével felmenti őt a Nemzeti Színháznál teljesítendő szolgálat alól és ettől fogva a szabályszerű nyugdíjat és 8000 K örökös tagsági-díjat fog élvezni.

A levél rendkívül megleghangu és nyo-

modta Flóra hercegnő. A férfiú gonoszok-va térdelt esténként menyasszonya lábai előtt. Miért ne, gondolta a legfrissebb férfi-típus durva életszeretével, akár Eugénia császárnőt is elvennem. Pénzzel vidáman lehet élni s voltaképen így kell a császárságnak emlékeit is elbuktatni. Ezek a vén mumiák nem is cselekedhetnek okosabban, mint így.

Már az esküvő napja előtt voltak s másnap utaztak volna Párisba. Gyötrelmekkel borult az este Flóra hercegnő pavillonjára. Ősz hajába virágokat tűzött Flóra s pirulva lépett el hálószobája előtt, hova már holnap férfiúnak szabad belépni. Jön a völgyé reggel s ő asszony lesz. Am naoszerü leánysága iszonyu lázadásban kelt ki. Nem, nem, nem. Hátha nem is ő a völgyé! Hátha nem lesz olyan jó a csók, mint amilyenek kinnal, gyönyörrel negyven évig álmodta?

Flóra hercegnő hajnalig virrasztott. Sirt s kitépte fehér hajából az illatos virágokat. Nem szabad tennie. Az ő átkozott s megörzött tisztaságával nem szabad kísérletezni. Ez szentsége és csodája a természetnek. Megbámulta egykor a császári Páris. Nem, nem adja oda senkinek. És reggel szó-kött Flóra hercegnő. Aztán ment messze, utazott. Vitte s mentette az ő leányságát. Talán egy újabb kor számára, mely érde-mes lesz reá s mely nem is fogja sejteni, hogy egy nagy empire-dráma örökös vá-gyak között leányságával tért meg őseihez.

Ady Endre.

matékosan kiemeli azokat az elévülhetetlen érdemeket, melyeket a mester az ő összehasonlíthatatlan művészetével szerzett, de a sorok között mégis ott zokog 43 év gyönyörű remiszenciája, egy örök-életű legenda, olyan, amely a hivatottak közül is csak a legnagyobbak nyomában bont szívárványszárnyat.

A Tengerpart szerkesztőségébe már tegnap délben megérkezett a nyugdíjazás híre és mivel a mester most épp Abbaziában tartózkodik, felkerestük, mert úgy véltük, hogy lesz mondani valója.

A Quarnero-szállóban, ahol a mester a 3-ik száma szobát bérlti, azt a felvilágosítást adták, hogy Ujházi Lovranában van. Az első villamossal már robogtunk Lovrana felé. Az icici-i szanatóriumnál jártunk, mikor szembe kerültünk a mesterrel, aki egy hölgy társaságában kocsin jött vissza Abbaziába. Egy félóra múlva már nála voltunk.

— Mester — szóltam hozzá — a reggeli lapok közlik azt a levelet, melyet a kormány biztos intéz Önhez nyugdíjaztatása alkalmából. Eljöttem megkérdezni, van-e a nyilvánosság számára valami mondani valója.

E szavakra megható és örökké feledhetetlen jelenet következett. Ujházi, az ember felülmúlta Ujházi — a színészt. Félíg felemelkedett a karosszékéből, amelyben ült — bele hánult a levegőbe, érthetetlen hangoztatott és elkezdett reszketni. A hangulat bántó és megindító volt.

— Ugy? — mondotta és hangja fájdalomtalan rezgett, szinte szakadozottan tört elő. — Nyugdíjaztak, kirugtak?

— Tehát nem tudta?

— Fogalmam sem volt róla. Még csak nem is sejtettem. Nem tudja, édes öcsém, hogy miért? — fordult hozzám.

— Azért jöttem mester, hogy Öntől tudjam meg.

— Tudja a fene! — kiáltotta dühösen és a szivarját a sarokba csapta. Talán megakarnak rajtam spórolni 8000 koronát.

— Mi a számdóka, Mester?

— Fel fogok lépni, amint az egészségem engedi. Ehhez jogom van, mert örökös tag vagyok. Október 15-én, vagy 16-án utazom vissza Budapestre, majd akkor megtudok mindent. Itt most teljesen tájékozatlan vagyok. El nem bírom gondolni, hogy miért keserítik el életem végső napjait.

Megint bele hánult a levegőbe, fejével szomorúan bólogatott és csendes rezignációval szólt:

— Így jár az, aki megöregszik. Hej, ha még egyszer fiatalok lehetnék. 43 éve vagyok tagja a Nemzeti Színháznak. 1869 augusztus 13-án léptem fel, mint vendég. Othello Jágó szerepét játszottam. 1870 április 1-én kaptam meg a szerződést. Első szerepem Stein intrikus volt a Két pisztoly népsziműben. Azóta sok idő telt el. Most 71 éves vagyok, bizony alacsonyán ég már a

gyertya.

Hirtelen felkelt, elmosolyodott és katonásan összecsapta a bokáit:

— Hanem azért még fiatalok vagyunk, a teremburáját! Nem panaszkodhatom az életre, ami még hátra van, abból is kiviszem a részemet.

— Mester — szóltam közbe — a tavasszal megnyitják a fiumei magyar színházat. Ellátogat-e hozzánk?

— Beesületszavamra ígérem — mondta a Mester — hogy azon részt fogok venni. Ha csak valami különös, nagy akadály nem jön közbe, a fiumei magyar színház megnyitásánál szerepelni fogok!

Elbucsztam a Mestertől. Melegen megrázta a kezemet és meghatottan mondotta:

— Köszönöm, hogy eljött. Bizony váratlanul ért a híradás. (k. p.)

— Személyi hír. Vadász Lipót dr. igazságügyi államtitkár Abbaziába érkezett.

— Vasut a Monte-Maggiore. Volosca, Abbazia és Veprinaz községek egy Veprinázon át a Monte Maggiore építendő keskenyvágányu villamos üzemű vasútra kérések és kaptak engedélyt.

— A portorói esónakszerencsétlenség. Tegnap délután a Trabant torpedóvadász-hajó kiment Portoróba, hogy a pénteki szerencsétlenség vizbefut Winkler István holttestét megkeresse. Több órai eredménytelen kutatás után a hadihajó este visszatért Fiuméba. Az elsüllyedt esónakot megtalálták s kiemelése végett a Vontató gőzös ma Portoróba indult.

— Az új huszoronás bankók ma röpentek világgá és az első példány már eljuttatott Fiuméba is, ahol — csakugy mint máshol — számos irigyszemű és sovárgó bámulója akadt. Az osztrák-magyar bank által kiadott hivatalos leírás már sejtetni engedte, az első pillantás pedig meggyőzőt bennünket arról, hogy ez a bankjegy nem valami tetszetős külsejű. Az összes színek: fekete, piros, zöld, kék, fehér egy olvadnak egymásba, mint egy futurista képen a rája kent festékek, az ideálisnak nevezett női fej pedig éppenséggel nem mondható szépek. Azért akármilyen csunya is ez a bankó, azért kétségtelenül nagyon kapós lesz mindig, mert a pénz csak akkor csunya, ha nincs.

— A fiumei halpiac. Mint már részletesen megírtuk, Fiumében új halászati társaság alakult Nekton névvel. Ezzel a vállalattal szemben a fiumei halárosok állást foglaltak és kimondták, hogy Nekton-féle halat nem vesznek s ilyet nem is árusítanak. Ez elég helytelen dolog volt, mert míg egyrészt a Nekton nem adott okot az ellenségeskedésre, másrészt célja sem volt, mert a halász társulat a raktáron tartott halat Velencébe szállította és ott adta el. Mindennek pedig az a következménye, hogy a két fél torzsalakodása következtében a fiumei halpiacra kevés hal kerül, ami azt jelenti, hogy a különféle tengeri halakat nekünk kell igen magas áron megfizetni. A Nekton azonban segíteni igyekszik magán s bizonyos idő múlva áruját a halászok és halárosok mellőzésevel maga fogja áruba bocsátani. E célból a város megengedte neki, hogy a halcsarnokban és a fedett árucsarnokban helyet

váltson, minthogy ama kérelmét is teljesítette, hogy két külön elárúsító bódét emelhesse. Így tehát a Nekton ur lesz Fiumében és így remélhetjük, hogy az ő révén olcsóbb halhoz fogunk jutni. Szólván minderről, hogy a Nektonnak, amely a Fiumében eladni nem tudott halat Velencébe szállította, eszébe sem jutott, hogy zsákmányát, vagy annak egy részét Budapestre küldje s így a fővárosi közönségnek is juttasson valamit az olcsóbb áruból. De attól is félhetünk, hogy ilyen gondolata a jövőben sem lesz, amiből azután az következik, hogy az adriai halak Budapesten ezután sem lesznek kaphatók, vagy legalább normális áron nem. Pedig hát Budapest közönsége épen úgy, vagy jobban megfizetné a hal árát, mint Velence taliánjai teszik, akik olcsó halhoz szoktak.

— A telefon terjedése. Október 1-től Fiuméből Bosznia-Hercegovinán át a következő dalmát városokkal lép életbe közvetlen távbeszélő-forgalom: Cattaro, Castelnuovo, Metkovic, Ragusa, Risano és Teodo. A 3 perces beszélgetés díja 4 kor. 20 fillér. Összekötésbe lép továbbá Fiume még Castell-Vituri, Castel-Suenrac, Salona, Stari, Tran és Zára városokkal, ahova a 3 perces beszélgetés díja 5 kor. 60 fillér, végül Spalatoval, a hova 4 kor. 60 fillérért lehet telefonálni. A sürgős beszélgetések díja ezek háromszorosára. Beszélni éjjel-nappal korlátlanul lehet.

— A magyar tengerpart időjárása 1913 május havában. Hivatalosan azt mondják, hogy meleg és derült volt. Esőmennyisége a hónapnak — folytatja a hivatalos irás — csak kevéssel maradt a normalis aiatt, a napfénytartamának összege pedig az átlagost meghaladta. Különös szélsőségek nem jelentkeztek, esős időjárás 2—5, 11 és 16—20-a között volt, míg a hónapnak utolsó harmada teljesen derült s napfényben felette gazdag időjárásával tűnt ki.

Fiumében a hőmérséklet havi átlaga a normálist közel másfél fokkal meghaladta. A tengerpart legmelegebb napja a hónap végére esett, ugyanígy 29—31-én 25—26.7 fok között volt az abszolút maximum; ekkor magas légnyomás borította Közép-Európát, valamint a tartós derült időjárás mellett igen erős nappali felmelegedés volt lehetséges, így Fiumében az inszoláció maximuma az 50 fokot meghaladta és 29-én elérte az 54.1 fokot, a havi átlag 44.9 fok. A tengerpart leghűvösebb napja 5—8-a közé esett 7 fok körüli lehüléssel, kivétel csak Fiume, ahol az Akadémián 21-én 5.8 fokkal igazán, az előre haladott évszakot tekintve, ritka alacsony minimumot észleltek. Amíg a hónap elején volt lehülés az átvonult depresszió eredménye, addig 21-én erős bóra éreztette lehűtő hatását. Fiumében 21-én reggel a légnyomás 764.6 mm, fenn az Alpokon Innsbruckban 771.2 mm, ez 6.6 mm légnyomásbeli különbség, míg a távolság 310 km és így a gradiens értéke 2.4 mm, ami teljesen érthetővé teszi a felette élénk szelet. A nagy légnyomásbeli különbség eredménye volt a 20—21-iki erős szeles időjárás.

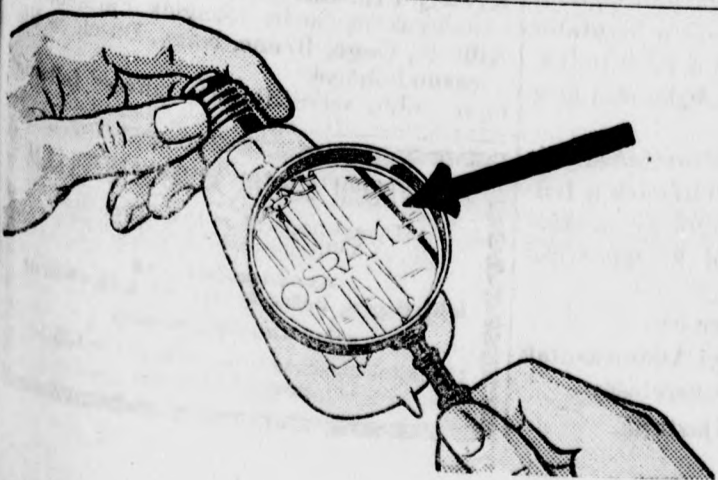
A légnyomás Fiumében 26-án volt a legmagasabb 768.7 mm-rel, míg a legalacsonyabb 6-án 747.4 mm-rel. A normálshoz viszonyítva 0.8 mm-rel alacsonyabb az átlag.

A tengerpart felhőzeti viszonyait véve szemügyre, az átlagos borulás 1.5 fokkal kisebb volt, annak eredménye egyúttal a napfénytartamának megnagyobbodása és az inszoláció megerősödése volt. A csapadék

Ha egészen biztos akar lenni abban

hogy ténleg a valódi „Osram“-lámpát kapja, úgy már a vételnél ügyeljen arra, az üvegcsőbe az „OSRAM“ névbe van — e marva. — E védjelés nélkül Osram-drótlámpa nem kerül forgalomba.

Valódi Osram-drótlámpák kaphatók: Villamos műveknél szerelőknel és mindenszakmabeli üzletben. Magyarországi képviselő berendezett raktárral: Finger és Fia, Budapest VI, Hajós utca 41. sz.

20—30 mm-rel a többévi átlag alatt maradt és Fiume kivételével legtöbb eső 11-én hullott. Zivatar négy volt, mindannyi kiadós esőkkel.

A levegő nedvességtartalma legkisebb 23-án volt 24%-kal. Az időjárási helyzet ekkor a boratípust mutatta, északnyugaton magas légnyomás, amelyik az Adria felé esőkent.

A tenger vizének hőmérséklete a portonai megfigyelések szerint 14.3 fok volt, leghidegebb volt a víz 7-én 12.5 fok, míg a legmelegebb 30-án, amidőn elérte a 19.0 fokot. Portonában élénk tengerjárás volt 5, 7, 17, 18, 20, 24 és 25-én.

Igy hangzik a kis hivatalos, amit már csak azért is elhiszünk, mert most szeptember végén nem is bajos volna cáfolni.

— **Vádirat.** A kir. ügyész elkészítette a vádiratot Mester István 40 éves volt vasuti raktárnok ellen, aki ez év tavaszán a fiumei rizshántológár tulajdonát képező egy waggon rizst elsajátított s azon egy rokona révén tuladott. A tárgyalás napja még nincs kitűzve.

— **A hét fertőző betegségei.** A városi tisztifőorvosi hivatal jelentése szerint Fiumében a skerületében a szeptember 22-étől 28-áig terjedő héten bárányhimlőben 1, vörhenyben 2, difteritiszben és hastífuszban 1-1 megbetegedés történt. Vörhenyben 1 elhalálozás volt. A kórházba két trachomás beteget vittek.

— **Elítélt szülésznő.** A törvényszék előtt ma vádlottként állt Benk Éva szülésznő. Az volt a büne, hogy egy Orsetti nevű, gyermekágyi lázban fekvő leánvt kezelte s tekintetbe sem véve az egészségügyi szabályokat, Anco Janka és Jurkovich Apollonia asszonyokat is kezelésbe vette. Ezek megkapták a gyermekágyi lázt s ekkor a szülésznő ráadásul még hanyagul is kezelte őket, ami mindkettőjük halálát okozta. A törvényszék a szülésznőt gondatlanságból okozott kétrendbeli emberölés vétsége miatt egy havi fogságra, kétszer 60 korona pénzbírságra ítélte s eltiltotta a további működéstől.

— **Munka közben.** Kosanovich Dusan 18 éves kikötőmunkás tegnapelőtt egy hajódaru gépezetét kezelte. Saját vigyázatlansága folytán jobbkeze a működő géprészek közé került, amelyek összezúzták a kezefejét. Kosanovichet beszállították a kórházba.

— **A kocsis balesete.** Buccari és San Cosmo községei között tegnapelőtt Kalusa Mihály 47 éves kocsis lovai megbokrosodtak s úgy megrántották a kocsit, hogy Kalusa leesett és súlyos zúzódásokat szenvedett. A rohanó lovakat parasztemberek megállították, Kalusát pedig egy Ungaro-Croata hajón Fiuméba hozták. A kórházban ápolják.

— **Vasat lopott.** A Danubius hajógyárban Kinkela József munkás 30 kiló vasat lopott. A határrendőrség letartóztatta.

— **A kikötőből.** Szept. 29. É r k e z e t t: Adria magyar gőzös Marseilleből, 1900 láda narancssal, 200 zsák cementtel, 100 bál bórrel, 200 hordó olajjal és 30 tonna vegyes áruval; Nias holland gőzös Battáviából, 850 tonnari zsszel; Carinthia osztrák gőzös Konstantinápolyból, 133 zsák mákkal, 200 zsák korpával, 300 zsák szőlővel, 11 zsák fügével, 225 zsák valloneával, 20 hordó borral, 37 bál gyapottal, 51 bál bórrel, 248 bál jutával, 20 tonna vegyes áruval és 15 láda dohanynyal.

Indult: József Ágost Főherceg magyar gőzös Sydneyből, 150 hordó olajjal, 30 tonna babbal, 40 tonna parafinnal, 20 tonna butorral és 40 láda likörrel.

— **Véres verekedés.** A torretai Alla Pace című korcsmában ma éjjel két, olaszokból és horvátokból álló társaság kölcsönös sértegetések miatt összeverekedett. Mire a rendőrök megérkeztek egy Dukies Spaso nevű horvát fiatalember vértől borítva, eszméletlenül feküdt a padlón. A mentők bevitték a kórházba, ahol az orvosok megállapították, hogy az altestén két szurást ejtettek. Állapota reménytelen. Kínallgatásakor azt mondotta, hogy egy 30 év körüli olasz fiatalember szurkálta meg. A verekedőket, akik a rendőrök jöttékor elmenekültek, a rendőrség nyomozza.

— **A Kratelj-cirkusz** megérkezett városunkba és tegnap tartotta megnyitó előadását, zsufolt nézőtér előtt. Igazán meglepő produkciókat mutattak be és a közönség sokat tapsolt minden egyes műsorszám után.

— **Corso mozi.** Ma esti új műsor: A tó partjain. — Az intés, dráma.

x **Fogműterem.** Legujabb amerikai módszer. Modern hygienia. Szegényeknek d. e. 8—9-ig foghuzás ingyen. **N o v á k R u d o l f** műfogspecialista Fiume Corso 42, a Corso mozi fölött.

NYILTTER.)*

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK (zágrábi üzletvezetőség.)

26287/1913. szám.

PÁLYAZATI HIRDETMEY.

A magyar királyi államvasutak zágrábi üzletvezetősége vonalai részére 1914. évben szükséges mintegy

69.965 m ³	erdei fenyő deszka
196.619 „	jegenye fenyő deszka
33.235 „	luc fenyő deszka
8.199 „	faragott erdei fenyőfa
92.058 „	faragott jegenye fenyőfa
16.418 „	metszett erdei fenyőfa
229.768 „	metszett jegenye fenyőfa
11.523 „	metszett luc fenyőfa
11540 db.	5 cm. átm. puha süritési léc
58400 fm.	metszett puhafa léc
59.320 m ³	erdei fenyő palló
78.900 „	jegenye fenyő palló
4.200 „	vörös fenyő palló
84 „	lucfenyőfa palló
14.874 „	puhafa kerítési rud
15.818 „	puha szálfa
10 db.	lejtmutató és intótábla cölöp vörös fenyőből
200 drb	kerítési oszlop vörös fenyőből
126000 drb	puhafa fedőszindely
4.472 m ³	tölgyfa deszka 6 m. h.-ig
137.935 „	faragott tölgyfa 4 m. h.-ig
36.934 „	faragott tölgyfa 4.1—7 m. h.
75.948 „	metszett tölgyfa 4.0 m. h.-ig
35.435 „	metszett tölgyfa 4.1—7 m. h.
46.045 „	tölgyfa palló szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen faanyagok szállítása 1914 február havában megkezdendő és május végére befejezendő.

Leteendő bántpénz az ajánlott anyag ajánlati értékének 5%-a. A 26287/913 szám alatt kiadott ajánlati felhívás feltételeinek megfelelően szerkesztendő ajánlat legkésőbb 1913 év október hó 23-ának déli 12 óráig nyújtandó be a zágrábi üzletvezetőség általános (I.) osztályához, bántpénz pedig 1913. év október hó 22-ének déli 12 órájáig készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirban ugyanazon üzletvezetőség gyűjtőpénztárába leteendő.

A kiadott pályázati feltételek és méretjegyzékek az összes magyar királyi államvasutai üzletvezetőségeknél, valamint a magyar királyi államvasutak Igazgatóságánál (Budapest, Andrassy ut 73—75 a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a jelen pályázatot kiíró üzletvezetőségnél díjtalanul megszerzethetők.

A pályázati feltételekhez tartozó általános és különleges szállítási feltételek a fenti hivatalnoknál megtekinthetők és az igazgatóság nyomtatványtárától készpénzfizetés mellett megszerzethetők.

Zágráb, 1913. szeptember hó.

A Magyar Királyi Államvasutak
zágrábi üzletvezetősége.

Utánnyomása nem díjaztatik.

TŐZSDE.

	Szept. 28 zárlat	Mai ár. 1/4 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	824.—	825.—
Osztrák hitelrészvény	327.50	326.—
4%-os koronajáradék	81.05	81.20
Osztr.-magy. államvasut	695.50	698.50
Jelzálogbank	426.—	425.—
Leszámitóbank	510.50	510.—
Hazai Bank	284.—	283.—
Magyar Bank és Keresk. R-T.	551.—	550.—
Rimamurányi	686.50	685.—
Salgótarjáni	759.—	763.—
Közuti Vasut	638.75	636.50
Városi Villamos	360.—	359.50
Adria	576.—	—
Déli Vasut	128.—	—
Magyar Cukoripar	2710.—	—
Rizsgyár	3800.—	—

Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)

	Szept. 28 zárlat	Mai ár. 1/4 óra
Búza októberre	10.61	10.56
Búza áprilisra	11.49	11.40
Rozs októberre	8.05	8.10
Rozs áprilisra	8.81	8.83
Zab októberre	7.49	7.55
Zab áprilisra	7.85	7.90
Tengeri májusra	6.83	6.71

Bécsi Értéktőzsde.

	Szept. 28 zárlat	Mai ár. 1/4 óra
Osztrák hitelrészvény	628.—	627.—
Magyar hitelrészvény	824.25	824.—
Osztrák magyar államvasut	701.25	699.75
Déli Vasut	129.—	127.—
Alpesi	869.50	864.—
Skoda	827.50	832.—
Osztr. koronajár.	81.75	—

Fiumei és trieszti értékek:

	Legutóbbi köze- sek átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	115.—
Litorale Bank és Takaréksz.	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Inefficienter“ tengerhajóz.	300.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1500.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1130.—
Orient tengerhajózási társ.	1380.—
Ált. Forgalmi r. t. régi	1600.—
„ . . . . . új	1450.—
Magyar Olajgyár	202.—
Austro-Americana	290.—
Navigazione Libera Triest	625.—
Osztrák Lloyd	615.—
Stabilimento Tecnico	9750.—
Ampelea Széziparoló Rt.	428.—
I. Trieszti Rizsgyár	742.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	428.—
Spalato Portland Cement	353.—
Assicurazioni Generali	835.—
Riunione Adriatica	3710.—

KRATELJ Világhírű Czirkusza

FIUME, PIAZZA ENEO (SCOGLIETTO)

Igazgató: Kratelj A., Üzletvezető: Geisler B., Titkár: Nagy L.

80 művész. 50 paripa 5 teve.

Ma és mindennap este 8¹/₄ órakor.

— **gazdag és változatos műsorral** —

Vasár- és ünnepnapokon délután 4 órakor külön előadás gyermekek és családok számára.

Ma szenzációs számok:

Cavaliere Kratelj igazgató: Lovak tömeges drszirozása.

Gigos csoport egyetemes zene-virtuozok, ki-tüntetve ő felsége az olasz király által.

Misses Annita, Jane, Helene, Marie és Louise felülmúlhatatlan lovaglónők és akrobatának.

Mister Rodolfo Milanivitsch a magas lovaglóliskola tanárja.

Kratelj Franzini és Joseffi, a híres dupla jokeyok és derby lovaglók Párisból.

Alberto, Gogo, Bruno, Nagy, Dusek és Riccardo bohócok és a többi szerződöttett művész fellépt!

FAY VALÓDI SODENI ÁSVÁNYPASZTILLAJA

a Tannus-hegységben levő Soden-fürdő III. és XVIII. forrásából készül, a melyek

évszázadok óta köhögés, rekedtség és gégehurut ellen kitűnően beváltak.

Utánzatot utasítson vissza. Egy doboz 1.25 kor. Mindenütt kapható.

Távirat — Telefon.

A király Bulapesten.

BUDAPEST, szept. 29. Ó felsége októberben 14 napra Budapestre érkezik, a honnan Gödöllőre megy.

A munkapárt értekezlete.

BUDAPEST, szept. 29. A munkapárt tegnap este Tisza István elnöke mellett értekezletet tartott, melyen megjelent Hazai Samu és Sándor János is. Az értekezleten folyó ügyeket intézték el.

Hajdumegye bizalma.

DEBRECEN, szept. 29. Hajdumegye ma tartott közgyűlésén 96 szóval 89 ellen bizalmat szavazott a Tisza-kormányra.

Zichy püspök lemond.

BUDAPEST, szept. 29. Zichy Gyula gróf pécsi püspök bizonytalan időre meghosszabbította római tartózkodását. Ezzel kapcsolatban az a hír jön, hogy a püspök beadja lemondását, mert nemesak egészsége rendült meg, hanem vagyoniilag is tönkrement.

Alfonz látogatása.

PARIS, szept. 29. Alfonz spanyol király és neje Viktoria királynő október hó második felében Bécsbe érkeznek királyunk látogatására.

Beteg herceg.

KARLSRUHE, szept. 29. A badeni uralkodó nagyherceg komoly beteg, állapota válságos.

Aviatikai hírek.

BUDAPEST szept. 29. Dobos Sándor és Wittmann József tegnap körülrepülték Budapestet.

BESZTERCEBANYA, szept. 29. Tóth János aviatikus tegnap kétszer sikeresen felszállt, de harmadszor lezuhant, a gép alá került, amely életveszélyesen megsebesítette.

A szultán betegsége.

FRANKFURT szept. 29. Konstantinápolyból jelentik, hogy a szultán állapota igen aggasztó. Állítólag szélhűdés érte.

A kolera.

BUDAPEST, szept. 27. A belügyminiszter jelentése szerint az ország területén 24 kolerabeteg van.

Ujabb vasuti összeütközés.

BUDAPEST, szept. 29. A soroksári vinális vasut összeütközött egy teherszállító villamosvonattal. A személyzet közül 2 súlyosan, 8 könnyebben megsérült.

Meglopott kiadóhivatal.

BUDAPEST, szept. 29. Az Uj Lap kiadóhivatalból az éjjel 4000 koronát elloptak.

Veszedelemes barátó.

BUDAPEST, szept. 29. Novák Ferenc asztalos felesége az éjjel Sziogyártó István 31 éves rendőrrel szállodába ment. Ott az asszony revolverrel Sziogyártóra lőtt, akinek fejét surolta a golyó. A rendőr kiesvarta a fegyvert az asszony kezéből és átadta őt a rendőrségnek.

Családirtás.

PRAGA, szept. 29. Holovacek Ferenc tanár az éjjel agyonlőtte a feleségét és két gyermekét, harmadik gyermekét pedig súlyosan megsebesítette. Tettét azért követte el, mert anyagi gondok gyötörték és mert gyermekei hülyék voltak.

Részeg káplár botránya.

BUDAPEST, szept. 30. Tegnap a Fehérvári uton Vita Kálmán, a győri 19. gyalogezred káplára, nagy botrányt csapott. Őrjárat érkezett, a káplár ellenkezett, míg vég-

re fináncok segítségével, akik a káplár ellen fegyvert használtak és mellbe szúrták, nagynehezen bevitték az őrtanyára.

A görög király utazása.

TRIESZT, szept. 28. Az Amphitrite nevű királyi jacht Triestbe ment, mert a király 10 nap múlva ideérkezik és az Amphitrite fedélzetén tér vissza Görögországba.

Szerb jegyzék az albán támadásról.

BEIGRAD, szept. 28. Szerbia kormánya jegyzéket intézett külföldi képviselőihez, amelyben utal arra, hogy a leszerelés befejezte után a szerb-albán határon csak két békelelétszámú ezred, tehát csak körülbelül kétezer ember maradt, akik száz kilométernyi vonalon voltak elosztva. Az utóbbi napokban mintegy tízezer albán katonára támadta a szerbek területét és megszállottak több szerb falut. Akciójukat megkönnyíti az a körülmény, hogy a határ fontos stratégiai pontjait nem védi már a szerb sereg, mint-hogy a csapatokat a hatalmak kívánságára a kormány visszavonta. A szerb területek és az állam méltóságának megóvása érdekében a kormány elrendelte a hadsereg egy részének mozgósítását, amelynek feladata az lesz, hogy a támadókat letörje és a határon biztosítsa a maradandó nyugalmat és békét.

A fölkelés oka.

VALONA, szept. 28. A koszovói területen kitört albán fölkelésnek az okairól még a következőket jelentik: A szerb csapatok nagymennyiségű marhát rekviráltak, amivel szemben az albán pásztorok ellenállást fejtettek ki. A szerbek, hogy ezt az ellenállást megtörjék, sok parasztot megölték. Néhány faluban a renitens parasztokat bekergették házaikba és elevenen elégették.

Az albán puskák.

BÉCS, szept. 28. A szerb lapok azt írják, hogy az albánok kitűnő, modern fegyverekkel vannak felszerelve, melyeket Ausztria-Magyarországtól kaptak. Illetékes helyen hangoztatják, hogy az albánok a német Mauser-fegyverekkel vannak felszerelve, melyekhez egy svédországi gyár szállította a töltényeket. Ezeket a fegyvereket azonban melyekhez hasonlókat a törökök és az utóbbi időben a bolgárok is használtak, nem most, hanem régebben szereztek be.

A szerbek hadműveletei.

BÉCS, szept. 29. A szerb csapatok visszavették az albánoktól Strugat, ellenben kiűrtették Ochridát, nehogy a várost az osztróm tüzeinek kitegyék és mert a szerb helyőrség csekély volt, hogy a nagyszámú albán fölkelőknek sikeresen ellenállhasson. Az albánok késlekedtek a várost megszállani, időközben görög katonaság érkezett, amely megszállotta a szerbek által elhagyott várost, mire az albánok a hegyekbe vonultak vissza.

BELGRAD, szept. 29. A Morava-hadosztály, mely 25.000 emberből áll, ma megkezdte műveleteit az albánok ellen.

BELGRAD, szept. 29. A szerb hadsereg tegnap este megérkezett Rezan város alá, ott töltötte az éjjelt, reggelre bevette a várost, melyet az albán felkelők éjjel elhagytak.

BELGRAD, szept. 29. Szasonov orosz külügyminiszter lebeszélni igyekszik Szerbiát arról, hogy albán területeket megszálljon.

A szerb moratórium meghosszabbítása.

BELGRAD, szept. 28. Az új háborúra való tekintettel a szerb kormány elhatározta, hogy a moratóriumot újra meghosszabbítja. A meghosszabbítás határideje dolgában a minisztertanács határoz.

UJ FÜRDŐINTÉZET (meleg fürdővel).

ABBZIA Reichstrasse

Gőz-, kádfürdők- és meleg tengeriviz fürdők.

☛ Szobák 3. — koronától feljebb. ☛

Tulajdonos: I. R. SCHWEIGLER.

A keleti vasutak forgalma.

SZOFIA, szept. 28. A bolgár vasutak igazgatóságának egyik képviselője Mustafapasaba utazott, ahol a keleti vasutak társaságának kiküldöttével fog a forgalomnak újra való helyreállítását dolgában tanácskozni.

A görög-török tárgyalások.

ATHÉN, szept. 28. A kormány távirati uton megkereste a portát, hogy közölje pontosan a görög-török tárgyalások újra való megkezdésének időpontját.

ATHÉN, szept. 28. A kormány felkérte a görög követségek vezetőit, hogy sürgessék meg a hatalmaknál a Dedeagacsra vonatkozó választ, mert néhány ezer török irreguláris katonára jelenléte következtében napról-napra nagyobb nehézségek állanak elő.

A bolgár-török tárgyalások.

KONSTANTINÁPOLY, szept. 28. Toncsev bolgár delegátus és delegátusi tanácsadója tegnap a török tagokkal tárgyaltak a vakuf-kérdésről.

Egy bolgár cáfolat.

SZOFIA, szept. 28. Genadiev külügyminiszter egy interviewben határozottan cáfolja, hogy az albán fölkelők sorában bolgár tisztek vannak és hogy Bulgáriának az albán mozgalom előkészítésében vagy keresztülvitelében bármilyen része volna.

Tittoni lemond.

ROMA, szept. 28. Tittoni párisi olasz nagykövet lemond állásáról és utódjául gróf Bonin madridi nagykövet van kiszemelve.

Figyelem!

A Kobrak-féle cipőgyár csődbejutása

folytán, a Corso 46. szám alatti fióküzletben

az összes áruk az eredeti áraknál 20-tól

50%-ig olcsóbban kerülnek eladásra.

Mindenki ragadja meg a kedvező alkal-

mat, hogy most olcsón jó „KOBRAK“ ci-

pőkhöz jusson.

Tisztelettel

VÉRTES S.

Corso 46.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv. - társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskáiban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Raktár-túlhalmozás miatt hihetetlenül leszállított árak!

Raktáraink

a legnagyobbak és legválasztékosabbak selymekben, gyapju- és gyapotárunkban, női- és gyermekkonfekciókban, alsóruhákban, vásznokban, csipkében, felszerelési tárgyokban szőnyegekben és butorszövetekben.

Áraink

oly alacsonyok, hogy mindenkinek fell kell használnia ezt a ritkán kínálkozó alkalmat, ha nincs is jelenleg szüksége bevásárlásra.

Raktáraink

tudvalevőleg csakis garantált jó minőségű árut tartalmaznak mesésen olcsó árakon.

Áraink

mint ismeretes **RENDKIVÜL ALACSONYAK.** Nehogy azonban azt higgye valaki, hogy itt selejtes vagy gyengébb minőségekről van szó, kijelentjük, hogy összes áruink a rendes készletől valók és egyetlen darabot nem tettünk máshonnan hozzá. Ez tehát

Ökölletes garancia a jó minőségért.

Selymek.

Ruha- és bluz selyem, elegáns minták azelőtt 5.— K-ig, most méterje csak K 2.—
Egy taffeta tétel, nehéz minőség, tiszta selyem, modern színek, azelőtt K 3.50-ig, most méterje csak . . . . . K 1.20
2000 mtr. bársony, legújabb minták K 1.35

Női szövetek.

Egy tétel női ruhaszövet, dupla magasság méterje K. —.85
Egy tétel angol női ruhaszövet 130 cm. magas, azelőtt méterje 5.80 most . . . . . K. 3.50

Posztóárak.

Férfiruha szövet, tiszta gyapju mtr. K. 6.70
Szövetrészetek férfi és női ruhákra méltan leszállított árakon.

Felszerelési tárgyak.

Egy tétel selyembordűr méterje . . . . . K. —.50
Nagy tétel fehér, fekete és színes selyembordűr méterje . . . . . K. —.10
Egy tétel arcfátyol, csupa modern szín méterje . . . . . K —.12

Kézműáru, férfiruhaszövet, vásznak, selym k, butorszövet, szőnyegek, fehérneműk, gyapjuárak, női, és gyermek - konfekció, nyakkendők, szőrmék, keztyük, himzések, szalagok, felszerelési tárgyak stb.

Biztosítékunk: meg nem felelő árunkért visszaadjuk apénzt, ha az alkalmi cikk is.

Egy tétel CHANTILLY betétmunka

fekete, fehér s egyéb színek
csak 30-50 méteres darabokban méterje 2 fill.

Egy tétel BRETON csipke,
crème és ecrue, méterje 12 fill.

Gyapotárak.

Velour barchend garantált színek 70 cm. magas, méterje . . . . . K. —.58
Szövött barchend új minták, 70 cm. magas, azelőtt méterje 80 fill. most . . . . . K. —.60

Vászonárak.

Kávégarnitúra, félig len, ajour szegélylyel (1 terítő, 6 szalvéta) . . . . . K. 6.50
Konyharongyok . . . . . tucatja K.3.25
Vitorlavászon lepedők, elsőrendű minőség 230×150 c. nagys. szegélyezve dbja. K 3.—
Jó minőségű fehér pamut vászon fehérneműnek, ... 10 méteres drbja K 5.—
Matracz-eszivat, elegáns minták, kivételes alkalom, ... méterje K. 1.—
Flanell portörölő rongyok, szép minták, fél tucatja . . . . . K. 2.—
Zsebkendők szegélyezve, fél tucatja K. 1.50

Butor- és menyezet-szövetek.

Bonne-femme túllból aplikációval drbja K. 3.50
Túll ágyterítők 2 személyre aplikációval drbja K. 9.50
Falfedők, elegáns minták . . . . . drbja K. 4.20
Selyemfüggönyök, garantált mosható színek párja K. 10.—
Asztalterítők plüsből . . . . . drbja K. 14.—
Axminster szalonszőnyeg 170×250 cm. nagyság . . . . . drbja K. 34.—
Axminster szalonszőnyeg 200×300 cm. nagyság . . . . . drbja K. 42.—

Alsóruhák és fehérnemű.

Fehér női ingek, kézzel himzett dbja K. 2.50
Fehér siffon, himzett női ingek dbja K. 1.85
Keménymellű férfiingek . . . . . drbja K. 1.50
Redős férfiingek . . . . . drbja K. 2.50
Trikingek gallérral . . . . . drbja K. 1.—
Selyemnyakkendők uraknak drbja K. —.80
Egy nagy tétel női keztyű, bőrimitáció párja K. —.50

Konfekciók.

Két tétel garantált gyapjublúz K. 3.50-től 4.50-ig
Egy tétel angol flanellblúz, garantált tiszta gyapju . . . . . drbja K. 6.—tól 7.50-ig
Egy tétel szövet-alsószojnya, azelőtt K. 30-ig most . . . . . K. 10.—ig
Egy tétel Berlin-zsaket, tiszta gyapju drbja K. 7.50

M. WEISS csakis
Corso 11.

Szállított árak! — Telefon 184. — Trieszt Corso 9.

ABBAZIA

tegnap érkezett fürdővendégei:
(Hótes arrivés hier:)

Dup Oszkár Lemberg	Janette
Schechtel V. Moszkva	Janette
Rosenzweig Leó Varsó	Janette
Samuce Alexander Lemberg	Quitta
Kohn Josefina Wien	Quitta
Peipers Ernst Zabrze	Quitta
Schechtel M. Budapest	Stefanie
Rubin Arthur dr. Lemberg	Stefanie
Michel Theodor Alexandria	Stefanie
Schaps Leó dr. Berlin	Stefanie
Biedermann Róbert Budapest	Stefanie
Weisz Gyula Budapest	Hammer
Kolosz Lajosné Budapest	Herkules
Turba Hans Marienbad	Al Mare
Baeck Rudolf Budapest	Al Mare
Bátory Miklósné Budapest	Al Mare
Sziklai Jenő Budapest	Mimi
Sersic Ottó Szeged	Manser
Müek Marie Wien	Manser
Woyekiewitz Helén Krakó	Savoy
Junger Jakob Krakó	Savoy
Popper Leó Wekelsdorf	Savoy
Pfeffer Abram	Petra
Reich Alois Wien	Quisisana
Brüll Alexander Wien	Quisisana
Himler Mór Budapest	Habsburg
Partos Marcell Budapest	Habsburg
Krausz Hedwig Mühlbach	Hausner
Horánszky Lajos Budapest	Stefanie
Rechnitz Mór Wien	Stefanie
Wierzbicki Zsigmond Krakó	Quannero
Szabó Imre Budapest	Juliana
Feuerstein M. Wien	Juliana
Rónay György Beregilosva	Juliana
Riesner Erzsébet Beregilosva	Juliana
Morberger Max Wien	Kolb
Stern Ignác Wien	Kolb
Klatzkie Jakob Köln	Grosz
Bleiberger Leo Baden	Slatina
Fritsch Richárd Kattovic	Slatina
Fuchs Hugó Wien	Abbazia
Bosnace Ivka Zágráb	Miran
Paek Ivo dr. Zágráb	Miran
Zheis N. Wien	Lunacek
Schleider Sámuel Boboka	Stern
Brody S. Varsó	Stern
Walkowits B. Ragow	Stern
Fürst Leó Wien	Savoy
Fleischner W. Neuburg	Savoy
Moskamer Franc Bajorország	Adria
Domschitz Károly Győr	Securanst.
Pusztai Tivadar Budapest	Securanst.
Matitsch Minko Belgrád	Sichich
Mowschensohn Izidor Jaroslaw	Agram
Uher Eveline	Miramar
Deutsch Oszkár	Quitta
Sztembart László	Quitta
Adler József Frankfurt	Quitta
Blau Oszkár dr. Wien	Janette
Landesberg Marian Karlsberg	Erminia
Metal Fani Lemberg	Al Mare
Bányai Gyula dr. Nagyvárad	Austria
Torunczyko Arnold Lodz	Herkules
Malonyai Béla dr. Budapest	Roy-
Jachimowszki E. Brody	Verginia
Zucker Izidor Dieditz	Ayram
Fuchs Oszkár dr. Wien	Ayram
Schwimmer Sándor Budapest	Quisisana
Couarth Alfréd Jaegerndorf	Quisisana
Pela dr. Budapest	Lokey
Lau G. Ratibor	Lokey
Hoffmann Róbert Wien	Lokey
Chóra Mór Budapest	Vécsey
Dlabac Vencel Wien	Jejica
Dybeynki Ignátz Varsó	Peppina
Wierzbicki Sigmund Krakó	Peppina
Dudzik Johanna Varsó	Peppina
Lindl Hedwig Wien	Mabler
Brestiansky Lajos Budapest	Penelope
Janda Franz Prága	Mignon
Neuwirth Elek Kassa	Szegő
Székely Salamon dr.	Szegő
Pohl Jan dr. Prága	Wienerheim
Schulez Károly Szeged	Wienerheim
Worms Stephan dr. Wien	Margit
Theiler Johan Eserding	Union
Frist József Krakó	Persich
Snessar Alfréd Krakó	Persich
Rinke Reinhart	Mandie
Renke N. Ricsa	Plesch
Jarochowski Bagdán	Mascagni
Rontschewitsch Szvetozar Belgrád	Petra

Schlesinger Julius Gráz
Drechsler Dezső dr. Budapest
Fardie N. Sófia
Kun Róbert dr. Wien
Pollák Rudolf Prága
Schwarz Max Wien
Holnig Mór dr. Prága
Cser Regina Budapest
Gawronski Julius dr. Wien
Gawronski Mária Wien
Jovanovic Kamenko Panesova
Lincoln M. Watfort
Borges Emilia Watfort
Kohler Mathild Watfort
Halmas P. R. Budapest

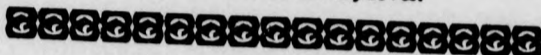
Plesch
Schalk
Bellevue
Grand H.
Grand H.
Grand H.
Grand H.
Bellevue
David
David
David
David
David
David
Savoy

DR. MAHLER
SANATORIUMA, ABBAZIA

üdülők részére

Ideális nyári tartózkodás. Teljes penzió rokoronától kezdve. Nagy árnyas park.

Szénsavas és tengeri fürdők, hidegvizgyógyintézet, nízáló és étrendi kurák. Egész éven át nyitva.

APOLLO-SZINHÁZ.

Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

Szenzációs

Oriási Családi Programm.

Minden szám egy sláger

John Mentros Csoport

Jongleur-jelenet, 3 hölgy és 3 férfi.

The three Galoey's

akrobaták

Doris Ella

magyar énekesnő.

Nelken Ellen

Olasz átváltozó szubrett

Thick & Thin

excentrikusok

Christl Felsen

Operette-énekesnő

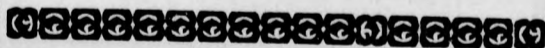
Marga Marguitta

spanyol táncosnő

RUDOLFI RUDOLF

uj programmal

és a többi szerződött művészek fellépte
**Előadás után kabaré szabad be-
menettel.**

Tengeri fürdő Lusipiccolo Cigale

Strand-Hotel és Bellevue penzió

- Cigale -

Minden kényelmet biztosító első-rangu családi otthon. Magyar ház. Prospectus.

Benedek Zsigmond

fodrász, Abbázia. Villa Miramar (Viktoria penzió mellett.)

Kütön Uri és női terem, hajmosás, hajszáritás, villamos arc massage, onduláció, manicure pedicure. Telefon 121.

Mindennemű írásmunkák (fogalmazás, másolás, cimirás, stb.) otthoni elvégzését lelkiismeretes gyors és csinos kivitelben vállalom. Cim e lap kiadóhivatalában.

KÖZGAZDASÁG.

+ **Olasz bojkott az osztrák árukra.** A milánói mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi egyesületek — mint tudósítónk jelenti — pénteken este gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogyha herceg Hohenlohe triletzi helytartó vissza nem vonja azt a rendeletét, amelyet a külföldieknek a városi közigazgatásban való alkalmazása ellen hozott, egész Olaszországban bojkottálják az osztrák árukat.

+ **Atlantica.** Az Atlantica tengerhajózási részvénytársaság hajóinak mozdulatairól a következő híreket vettük: Az Atlantica gőzhajó utban van Methyliből Fiuméba, a Budapest gőzhajó elhaladt Konstantinápoly mellett a Dunába, a Fiume gőzhajó utban van Maltából Antwerpenbe, a Gróf Khuen-Héderváry gőzhajó utban van Middlesbourghból a Dunába, a Gróf Serényi Béla gőzhajó elhaladt Konstantinápoly mellett rotterdami útján, a Hunnia gőzhajó utban van Antwerpenből Baryba, a Kosuth Ferenc gőzhajó Brailában rakodik Rotterdam részére, a Magyarország gőzhajó utban van Antwerpenből Barryba, a Morawitz Buenos-Ayresben kirakodik, a Polnay gőzhajó elhaladt Sagres mellett Rotterdamba, a Szerényi gőzhajó Konstantinápolyban kirakodik. Az Atlantica által bérelt Uskmoor gőzhajó berakásra készen áll Hullban a Duna részére.

+ **Fiume—Zimony.** Hir szerint a magyar kormány elhatározta, hogy Zimony és Fiume között, továbbá Jablonicán át Orsova és Zimony között új és egyenes vasúti vonalakat létesít. Megjegyezzük, ezen új vonalak által Románia s vele Déloroszország egyenes és gyors összeköttetést nyerének az Adriával, melyet eddig csak Budapestten át tudtak áruikkal megközelíteni. A tervvel különben a bukaresti lapok is foglalkoznak s oda konkludálnak, hogy Románia

+ **A Magyar Keleti Tengerhajózási R. T.** hajóinak mozgalmá: Attila Barcelonában rakodik; Augustza főhercegnő Genovából az Azowi tengerre van utközben; Corvin Tyneből megy Constanzába; Erdély Geszecséből megy Hamburgba; Gróf Tisza István Fiuméből Ausztráliába menet közben érintette Colombot Ceylonon; József Ágost főherceg Fiumében rakodik Ausztrália számára; Kárpát Hamburgban rakodik Wales, Ancona és Velence számára; Kelet Galac és Konstantinápoly között közlekedik; Kosuth Velencében rakodik; Orsova Post-Saidban rakodik; Tátra passirozta Maltát; Turul Ausztráliában menet passirozta Thursday Islandot.

Ujságkihordó fiukat

vagy asszonyokat
jò fizetéssel felvesz.

A TENGERPART
kiadóhivatala.

Velence
San Marco szálloda

(Campo S. Luca).

Modern berendezés. — Fürdők. — A génuai kiállításon dicsérő okmányokkal kitüntetve. SZOBÁK 2 és fél LIRÁTÓL FELJEBB.

MERCEDES
Az autók királya!
- Bárdi r. t. -
Budapest VI Lehel-utca 25 sz.
Városi üzlet: V. Mária Valeria u. 1.
Dunántuli fiók: **GYÖR.**

ADRIA szálloda és étterem
Adamich - utca Tulajdonos: DE NEGRI TRANQUILLO
Kedvelt találkozóhely
A városcentrumában, a hajóállomások közelében villamos vasuti megállóhely. Pompás kilátás a tengerre. Kényelmes és elegáns szobák, fürdők villanyvilágítás, mérsékelt árak.
Kitünő német és olasz konyha.
A legjobb dalmát és házi borok, állandóan friss sör.

SCHÖN I. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖN I.
A legújabb módszer szerint arc- kéz- ápolás (manicur, villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyuk-szenvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.
Via Carducci 12. II. em. Telefon 11-89.

Tripovich D. és Tsa. hajózási vállalat
Naponkénti nyári gyorsvonal

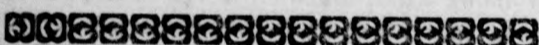
Triesztből Velencébe és vissza

a Venezia és Wurmbrandt gyorsgőzösökkel.
Az út tartama csak **3 óra.**

Indulás Triesztből naponta 8 órakor d. u.
Indulás Velencéből naponta 2 órakor d. u.
Vasárnap 8 órakor d. u.

Olcsó tűzifa

felaprítva kapható az Első fiumei parkettgyár és gőzfűrésztől házhoz szállítva tonnánként (1000 kilo) 25 koronáért. Legkisebb szállítás egy fuvar (körülb. 2 tonna).
Telefon 16-29 és 39.

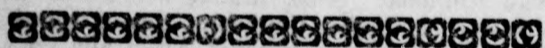

kszer - arany - és chinaezüst - áruk

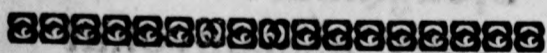
Steiner Ferencz

Fiume, CORSO 35.
Telefon szám 206.

dús választékban szigorú szolid kiszolgálás mellett kaphatók

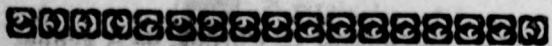
Mindenkinek kedves
Ajándék
FIUME kikötőből
1 zsák kávé
(en miniature) finom pörkölt kávéval töltve
Kapható - 3 minőségben -
G. STOCHEL csemegeüzletében

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító
GYOGYSZERTÁRA
a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azzal és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpanok, az összes ásványvizek, toalettcikkei és szépítőeszközök stb. sfb.

Nyomatott a „POLINNIA“ Fiumei Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 400).

A kinek eladó **használt butor** van vagy **olcsón akar butort venni** (részletfizetésre is) forduljon bizalommal

HERSKOVITS S. butorkerekedőhöz

Via G. Parini 6. szám.
Telefon 12-03 szám.

Grand Magazin alla Convenienza

NEMES HENRIK fióközlete
Fiume, Piazza Scarpa 4.

Férfi-, női-, gyermek **fehérműek, aljak bluzok, harisnyák, kézimunkák, kellékek**, stb. stb. szolid, szabott árakon.

Katonai és egyenruházati cikkek gyári raktára. Legnagyobb és legjobb bevásárlási forrás.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák“ szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia“ szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitünő konyha és árnyas kertek. Fajborok és köbányai polgári sör.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula.

VELENCE

Bonvecchiati szálló

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás lift, gőzfűtés, fürdők, nagy éttermek.

— Teljes penzió napi 10 líráért. —

Fodrásznő igen olcsón fésül.

Levelező lapra házhoz megy. Via del Ospedale 1 földsz4.

Minden a kihordás vagy a szétküldés körül felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

VELENCE.

ORIENTALE NAGY KÁVÉHÁZ

Riva degli Schiavoni, a Lidora induló hajók kikötőjével szemben.

Tágas terrasz — Játéktér, amerikai bar. — Modern berendezés. — Központi fűtés. Kitünő szellőztetés.

Naponta 4-től 6-ig és fél 9-től 12-ig szimfonikus zenekar

Mozgóképelőadás teljes világítás mellett.

Naponta új műsor.

Köbányai Polgársör,

a Florian, Quadri és Orientale kávéházak, (Szt. Márktér és Riva degli Schiavoni) valamint a Grand Hotel Lido söreszarnoka közönségének legkedveltebb itala.

Vaerini Testv. és Tsa.

Igyék naponta 1—2 palaczk

Szent István Dupla-malátasört

A sörparban korszakot alkotó a „Köbányai Polgári Sörfőzde“ ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemesak a legelvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágy hiány-, vérszegénység-, álmatlanság-, tüdő- és gyomorbetegségeknél: igen ajánlandó lábbadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: Noerden tanár Bécsben; Korányi tanár Budapesten; Glax tanár Abbáziában és számos más szaktekintély.

Kapható:

Frisztöltésű palaczkokban minden fűszer és csemege kereskedésben. Frissen csaprol kimérve minden előkelő étteremben.

Minden a kihordás vagy a szétküldés körül felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.